N°. 140. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

Donderdag 14 Junij.

Frankrijk.

PARIJS, den 11den Junij.

De afgevaardigden hebben heden een aanvang gemaakt met de discussie over het budget van oorlog. Bij de algemeene beraadslaging, die slechts kort was, beklaagde de heer *Delespaul* zich, dat men nog niet aangeboden had, het zoo zeer verlangd en lang beloofd ontwerp op de militaire decoraties. De minister van oorlog gaf te kennen, dat het gouvernement eene commissie uit leden van de twee kamers benoemd had, om zich met deze zaak bezig te houden, dat hij zelf een uitvoerigen arbeid had ondernomen, en hoop voedde het ontwerp in de volgende zitting te kunnen aanbieden. De generaal *Dögnereau* onderhield de kamer over het infanterie-geweer door zekeren *Heurteloup* uitgedacht, die zich beklaagde, dat zijn geweer door het artillerie-comité afgewezen was. De generaal zeide, dat dit geweer met weinig onderscheid hetzelfde was als dat door een luitenant der artillerie in 1821 uitgedacht, hetwelk echter drie der voornaamste eigenschappen miste: keurtheid, eenvoudigheid en gemakkelijk onderhoud. De heer *Subervie* en de kolonel *Garraube* noemden daarentegen het geweer *Heurteloup* uitstekend. De heer *Dubois*, van Nantes, gaf den wensch te kennen, dat het traktement der luitenants en onderluitenants verhoogd wierd. De minister zeide, dat het gouvernement dien wensch volkomen deelde; reeds had er, onder zijn bestuur, eene verbetering van hun lot plaats gehad daar zij thans op staatskosten uitgerust werden; zoo de kamer meer verlangde, verbond hij zich om in de volgende zitting eene traktementsverhooging voor te dragen. — Na de sluiting der algemeene discussie, werden nog in deze zitting verscheidene artikelen van het budget toegestaan.

— De wapenschouwing van gisteren is zonder eenige storing afgeloopen en de Koning ten vijf ure in den namiddag op de Tuilerien teruggekeerd. Thans, nu deze vertooning heeft plaats gehad, wordt nog de vraag gedaan, waarom men juist den 10den junij, een dag door niets gekenmerkt, daarvoor gekozen heeft, en niet veel liever den 1sten mei, 's Konings naamdag of de julij-feestdagen; de eenige reden daarvoor te vinden, is, dat men van lievevleide der herinnering aan de revolutie van 1830 en de aan die gebeurtenis te danken oorsprong van het tegenwoordig gouvernement, uit het gedachten wil wischen, en alzoo de wapenschouwingen over de nationale garde niet meer aan de viering dier dagen verbinden. Daar er heden geene bijzondere aanleiding bestond, was ook de geestdrift niet groot. De meeste legioenen waren niet meer talrijk en van het publiek afgezonderd, dat men belette de punten nabij te komen die de Koning passeren moest; bij het defileren was de nationale garde op zulk een' afstand van den Koning, dat zij naauwelijks zijne trekken kon onderscheiden. Het scheen dat de Koning zelf ontevreden was over de gedwongenheid en weêrhouding die men noodig had geoordeeld. Het getal der opgekomene nationale garden rekent men op 20 a 25000 man, waaronder 6 a 7000 uit den omtrek van Parijs; wanneer men nu nagaat dat het effectief der parijsche burgerwapening op 65,000 man wordt geschat, dan blijkt, dat het getal der opgekomenen niet groot is geweest.

De gouverneur van het hôtel der Invaliden; de maarschalk *Moncey*, die sedert lang ziekelijk is, had zich bij de wapenschouwing op eene groote fauteuil voor het hôtel doen plaatsen en had veel moeite om bij het passeren van den koning op te staan.

— Onze gezant te Londen, de generaal *Sebastiani*, is voor een paar dagen op zijn post naar Londen teruggekeerd.

— Gisteren heeft op den spoorweg naar St. Germain een toeval plaats gehad, dat zeer erge gevolgen had kunnen hebben. Twee stoomwagens, de een van Parijs en de ander van St. Germain komende, ieder een groot getal wagens achter zich hebbende, stieten met geweld tegen elkander aan. Als een bijzonder geluk moet het aangemerkt worden dat niemand gekwetst werd.

— Men rekent dat de arbeid der kamer van afgevaardigden den 25 of 26sten dezer zal geëindigd zijn en de zitting in de eerste dagen van Julij zal gesloten worden.

— Men zegt thans dat de hertog *van Orleans* zich voor eenige dagen naar Brussel zal begeven. In den afgeloopen nacht zijn nog verscheiden koeriers uit Brussel op de Tuilerien aangekomen.

Van den anderen kant meldt men weder, dat de hertog *van Nemours* de kroningsplegtigheid te Londen toch zou bijwonen en den 18den te Dieppe verwacht werd, om den volgenden dag aan boord eener stoomboot de overvaart te doen.

— Uit Toulon schrijft men, dat in het arsenaal aldaar steeds eene groote drukte heerschte. De driedekker *Montebello* moest ten spoedigste uitgerust worden, om, zoo men dacht, zich bij het eskader op Tunis te voegen. De *Trident* welk schip zich laatstelijk in de Grieksche wateren bevond, had denzelfden last gekregen. De drukte te Toulon schijnt derhalve zoowel veroorzaakt door de geschillen met Mexico, als uit hoofde van de zaken van Tunis.

— Het gezant van *Abd-el-Kader*, *Ben Aggoh*, is met zijn gevolg, waaronder de jood *Ben Durand*, van Parijs te Marseille teruggekomen, om weder naar Afrika over te steken, zoo men meent weinig voldaan over den uitslag zijner zending.

— De gewone Madridsche correspondentie van den 4den dezer houdt het volgende:

» In de kamer van gedeputeerden de beraadslaging aan de orde zijnde over het rapport van de meerderheid der commissie die zich voor het geheel behoud van de tienden verklaard heeft, hebben verscheidene redenaars het woord verlangd: de heeren *Mendizabal*, *las Navas*, *Arguelles* tegen, en *Martinez de la Rosa*, *Toreno*, *Vazquez*, *Montenegro* voor het rapport. De debatten zullen waarschijnlijk twee zittingen voortduren, maar iedereen denkt, dat de meerderheid bij de stemming zich voor het behoud van de tienden zal verklaren.

» Nieuwe onlusten hebben nu laatstelijk het hof van den pretendent geschokt, en is de nieuwe junta dien ten gevolge genoodzaakt geweest om de vlugt te nemen. Luidens het verhaal van een reiziger, was er tot het insulteren van de oproerige generaals *Zariategui* en *Elio* besloten, maar de Navarreesche bataillons n°. 1 en 5, die te Cirauqui stonden, waren op het berigt daarvan op Estella aangetrokken en hadden in die stad de beide gevangenen bevrijd: zulks nu veel ontevredenheid en afkeer van de zijde der troepen aanduiden.

— » De generaal *Diego Leon* schrijft uit Carcas, dat hij, den 26sten van Lerin vertrokken zijnde, op Hallo marcheerde met de troepen van de derde en vierde divisie en met die der voormaals gevormde brigade; die burgt had hij zonder weêrstandbieding ingenomen. Te Desentillo gekomen, dat door de bewoners verlaten was, had hij wederrecht genomen, om de bewoners voor de plundering en den brand door hunne muiters te Lodosa te bestraffen."

Behalve dit berigt, heeft men hedenmorgen geene nadere tijdingen uit Spanje. Op de hier gegeven tijding, dat de navarreesche bataillons de generaals *Zariategui* en *Elio* uit de gevangenis bevrijd hadden, dient aangemerkt te worden, dat voor een paar dagen door het *Mémorial Bordelais* van de spaansche grenzen werd gemeld, dat de genoemde bevelhebbers, ten gevolge eener omkeering in het hoofdkwartier van don *Carlos*, weder in gunst bij hem waren gekomen.

— Ter beurze was men heden in verwachting van de fondsen te zien stijgen, en dat wel aangezien de wapenschouwing van gisteren zonder eenig toeval afgeloopen was. De 5 pCt. rente was ook met dezelfde gezocht, geldende 110,15, en 110,10 tegen het einde der maand; een oogenblik daling bragt den koers tot 109,95, maar dezelve rees weder spoedig tot 110,10. De 3 pCt. hield zich zonder handel op 79,95 à 80. — De Spaansche Ardoins daalden heden van 22¼ à 21⅞. Men blijft altijd in verwachting van de nieuwe leening, schoon het gerucht zich verspreidt dat de onderhandelingen nogmaals afgebroken zijn. De notering was heden (11 *Junij*) 5 pCt. 110; 3 pCt. 79,90; Nap. r. 98,70; Sp. Ardoin 22¼; Rom. L. 101⅞.

Duitschland.

FRANKFORT, den 10den Junij.

In een bijzonder schrijven uit Hanover van den 11den dezer komen uittreksels voor uit den arbeid der commissie, die met de beoordeeling van het constitutie-ontwerp belast is geweest over hetwelk de beraadslagingen dezer dagen zouden plaats hebben. Men vindt daarin bevestigd dat die commissie gewigtige veranderingen in het voorgelegde ontwerp wenscht. In de eerste plaats wil zij de aanvaarding der regering, die volgens het ontwerp als onmiddellijk, zonder eenige voorafgaande handeling, moet plaats hebben, en *gewijd* moet worden door de uitvaardiging van een patent, waarbij de handhaving der constitutie belooft wordt — *vóórdat* tot de uitvaardiging van een soodanig patent. Vervolgens bevat het ontwerp dat bij het kiezen van een regenschap, in geval de troonsopvolger, bij het overlijden van zijn voorganger, minderjarig is, de koning hiertoe een der agnaten van zijn huis zou te kiezen hebben, of, zoo hij dit niet verkoos, alsdan een diel regerende prins uit een duitsch vorstenhuis; — de commissie verlangt dat deze prins uit een *souverein* vorstenhuis gekozen worde, waardoor de bedoeling zou vervallen, die men bij den opsteller van

het ontwerp veronderstelde, om, met voorbijgang van de werkelijke agnaten, een der prinsen van het huis van *Solms* tot regent te maken. — Nopens eenige beperkende bepalingen van het ontwerp omtrent de verkiezingen voor de tweede kamer der stendenvergadering, — zoo als, onder anderen, dat de afgevaardigden welke door de steden en vlekken gekozen worden, inwoners moeten zijn van de plaats die zij vertegenwoordigden, en dat de door de grondbezitters gezonden afgevaardigden zelven grondeigenaars moeten zijn, en hun grond-eigendom niet slechts zelven moesten beheeren, maar ook in geen ander opzigt deel moesten uitmaken van eenigen anderen stand, — heeft de commissie voorgesteld deze voorwaarden weg te schrappen, vooral omdat, bij behoud derzelven, het aan de kleinere steden niet zelden aan kandidaten voor de stenden-vergadering ontbreken moest. Het doel dier beperkingen aan de vrees der regering toeschrijvende, dat anderzins te veel mannen in de kamer zouden komen die door hunne talenten een krachtigen weerstand aan de maatregelen des bewinds zouden bieden, zoo meent de commissie, dat, in het waarachtig belang des lands en der landregering, veel meer het tegenovergestelde geducht moest worden, namelijk dat de kamer, door beperkende bepalingen, opgevuld zou worden met menschen die, geen zelfstandig oordeel durvende vellen, blindelings een votum van anderen zouden beamen, dat ten nadeele des lands en tegen den zin der regering kon uitvallen. — Omtrent het punt der bekrachtiging der constitutie door de Agnaten, opperde de commissie de volgende bezwaren: ten eerste, dat een agnaat, in het vooruitzigt van troonsopvolger te worden, in eene gemeende verkorting van zijne regten, aanleiding zou kunnen vinden om de grondwet te verwerpen, terwijl de stenden zonder de bewilliging der Agnaten zich in de onmogelijkheid zouden bevinden om over de voegsame handhaving van de regten der agnaten oordeel te vellen; en ten tweede, dat zoo men de bekrachtiging der agnaten als voorwaarde wilde stellen, de geheele constitutie in duigen moest vallen door de afkeuring van een enkelen agnaat, wiens toekomstige troonsbeklimming zelfs voor ten hoogste onwaarschijnlijk kon gehouden worden, en die, bij eene mogelijke aanvaarding der regering, ondanks zijn afkeurend maar niet geraadpleegd gevoelen, vermoedelijk zijn zegel op de constitutie, zoude drukken.

— Den 7den dezer is te Karlsruhe plegtig gevierd geworden, het feest van de vijftigjarige dienst des militairen bevelhebbers van Mannheim, Z. Exc. den luitenant-generaal baron *von Stockhorn*. Den vorigen avond bragten de vereenigde muzijkkorpsen der drie te Karlsruhe in bezetting liggende infanterie-regimenten, hem eene fraaije serenade. Op den verjaardag zelven was er groot diner ten hove, en werd de oude krijgsman door Z. K. H. den grootherlog van Baden met het grootkruis zijner militaire orde van Verdienste begiftigd. Het Mannheimsche infanterie-regiment hood den generaal eene gouden medaille aan, die voor deze gelegenheid expresselijk vervaardigd was; terwijl de gezamenlijke officieren der divisie een kostbaren eeredegen hierbij voegden. De stad Mannheim huldigde de verdienste van haren grijzen bevelhebber met de aanbieding van twee kostbare lauwerkransen.

— Onlangs werd in een duitsch blad, bij het gewag maken van voorschriften die door de katholijke theologische faculteit der Bonnsche hoogeschool gegeven waren, van den aldaar werkzamen professor *Klee* gesproken, als vroeger tot de oppositie-partij in de Rijngewesten behoord hebbende. De genoemde hoogleeraar heeft gemeend tegen dit gezegde te moeten protesteren en te verklaren, dat zijne positie altijd die geweest was, welke aan een katholijk priester en leeraar der theologie alleenlijk voegde, namelijk *in* en *met* de kerk, die geene partij is.

— Wederom wordt er van eene gevangenneming van den pastoor *Binterim* gesproken; maar er bestaat alle reden om dit tot nog toe in twijfel te trekken.

— Onder de bezoekers der koninklijke Beijersche familie op derzelver lustslot te Aschaffenburg, heeft men ook opgemerkt den nederlandschen gezant bij de duitsche bondsvergadering, den graaf *von Grunne*.

— Van den 29sten mei wordt uit Napels geschreven: „Gisteren met het aanbreken van den dag bespeurde men aan den gezigteinder, op de hoogte van Capri, de talooze zeilen van de reeds lang verwachte engelsche vloot. Zij bestaat uit negen groote oorlogvaartuigen; daarvan zetteden vier fregatten, elk van 90 stukken, koers naar de golf van Baia; terwijl de drie andere, met een kolossaal oorlogs-stoomvaartuig van twintig 76ponders, het linieschip *Princess Charlotte*, van 120 stukken, aan boord waarvan de admiraal *Stopford* zich bevindt, herwaarts vergezelden; welke vijf bodems omstreeks 10 ure des morgens onder geschutsalvo's op onze reede het anker wierpen. Welk doel men met dit bezoek heeft, is onbekend; naar men echter verzekert, zou de admiraal *Stopford*, die zijn gansche gezin aan boord heeft, zich hebben ten doel hier op te houden. De bemanning dier vloot, die ruim 25no koppen beloopt, biet men reeds dadelijk in onze stad de gewoonte der zeelieden volgen om zich aan wal te goed te doen."

— Den 24sten Mei is Z. M. de Koning van Saksen, aan boord van de oostenrijksche stoomboot *Conte Mitrowsky*, te Zara aangekomen. Met veel belangstelling had Hoogstdezelve de merkwaardigheden der hoofdstad van Dalmatie bezigtigd en, vergezeld van den oostenrijkschen gouverneur, een togtje door het kleine koningrijk gemaakt. Z. M. genoot den besten welstand. De terugreis van Hoogstdezelve naar Triest schijnt op den 5den of 6den Junij bepaald te zijn.

— Naar luid van brieven, die bij de redactie der Augsburgsche Courant van den vorst *Pückler-Muskau* uit Damaskus ontvangen waren, en die tot den 9den mei liepen, was de opstand der Druzen toen genoegzaam gedempt. De opstandelingen die in het geheel slechts eenige duizend man zouden bedragen hebben, waren op dat tijdstip tot op 1500 man verminderd, tegen welke 25,000 man van het leger van *Ibrahim* overstonden. — De beroemde reiziger had eenigen tijd doorgebragt bij den vorst van den Libanon, *Emir Beschir*, die geen deel aan den opstand genomen had, en had ook lady *Esther Stanhope* bezocht, bij welke laatste, sedert den dichter *de Lamartine*, nog geen Europeër toegang had gehad. Deze zonderlinge britsche vrouw zonderde zich hoe langer hoe meer van de menschen af, en bleef voor hare landgenooten het ontoegankelijkst van allen.

In een bijzonder schrijven uit het pruisische stadje Muskau van den 3den dezer, wordt stellig tegengesproken een berigt hetwelk uit Berlijn aan den *Fränkischen Merkur* was toegezonden, dat namelijk de gemelde vorstelijke reiziger niet weder naar Pruissen terugkeeren en zijne vrije heerlijkheid Muskau onder geregtelijk opzigt staan zoude.

— Te Weenen stonden den 4den dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 107⅞; 4 pCt. 100⅞; 3 pCt. 82⅜; Bankactien 1452½.

Nederlanden.

Baarn, den 8den Junij.

De verjaardag van Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, derden zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, is heden alhier met de gebruikelijke plegtigheden gevierd geworden.

— Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden is den 7den dezer uit Berlijn naar Silezie vertrokken.

— Gisteren avond is uit 's Gravenhage naar Rotterdam vertrokken Z. Exc. de baron *van der Capellen*, met de edellieden tot de kroonings-ambassade behoorende, om van daar heden met Zr. Ms. stoomboot *Phoenix*, daartoe bijzonder uitgerust, naar Londen over te steken.

— Bij een door Z. M. genomen besluit, is aan den heer Mr. *W. J. C. van Hasselt*, lid der regtbank van eersten aanleg te Amsterdam, de vergunning verleend tot het doen drukken en uitgeven van alle zoodanige wetten en besluiten, voorkomende in het *Staatsblad*, welke, op den *eersten October* aanstaande, alsnog van kracht zullen zijn, met uitzondering echter van die wetten, welke de nieuwe wetboeken zullen uitmaken; en zulks in zoodanige systematische orde, en met bijvoeging, behalve der grondwet, van zoodanige aanwijzingen en verwijzingen naar vroegere wetten en besluiten, en overigens voorzien van zoodanige registers en tabellen, als opgemelde regtageleerde voor het uit te geven werk nuttig zal oordeelen. Tevens heeft Z. M. voorgeschreven, dat, overeenkomstig art. 3 van Zr. Ms. besluit van den 2den Julij 1822, dit besluit in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

— In het *Journal de la Haye* van heden leest men: „Een brief uit Berlijn houdt de verzekering in, dat Z. K. H. de Russische Grootvorst-Troonopvolger [illegible] genegtigd heeft op de prinses *Marie van Wurtemberg*, die [illegible] worden van dat groote rijk. Deze vorstin is den 3osten October 1816 geboren; en hare zuster, de prinses *Sophie*, den 17den Januarij 1818."

— Uit Amsterdam meldt men van gisteren: „De generaal-majoor graaf *van Limburg Stirum*, kommandant van de 2de brigade der 3de divisie van het leger te velde, heeft vrijdag en saturdag jl. inspectie gehouden over het alhier in bezetting liggende 1e bataillon der 17de afd. inf. Baarn is Z. H. Ed. Gestr. naar Haarlem vertrokken; ten einde aldaar het 2e bataillon dierzelfde afdeeling in oogenschouw te nemen."

— Den 4den en 5den dezer maand is te Gouda een geheel nieuw gebouwd schoollokaal plegtig ingewijd, hetwelk bestemd is voor de burger- en armen-kinderen der Israelitische gemeente.

— Uit de hier te lande ontvangen Javasche couranten tot den 13den januarij jl. blijkt, dat door Z. Exc. den gouverneur generaal een aantal benoemingen bij het civiel en militair departement geschied waren, onder welke eerste men opmerkt de benoeming van *G. C. C. Köhler*, adsistent resident en secretaris te Amboina, tot resident van Banda, ter vervanging van den resident *B. J. A. W. Brilman*, als zoodanig, onder toekenning van wachtgeld, eervol ontslagen, mitsgaders die van *P. Vrede Bik*, vendumeester te Batavia, tot adsistent resident te Soerakarta, ter vervanging van den adsistent resident *L. W. H. de Mannich*, aan wien, op desselfs verzoek, een onbepaald verlof uit 's lands dienst is verleend.

Onder de bij het militair departement plaats gehad hebbende benoemingen merkt men die op, van den kapitein bij het personeel der Artillerie *A. Meis*, tot adjudant bij den generaal-majoor kommandant van het indisch leger; die van den 1sten luitenant van het 2de bataillon infanterie *A. J. Andreae*, tot 1sten luitenant-adjudant bij den kommandant van het [illegible]; die van [illegible] tot [illegible] bij het depot, tot [illegible] bij de militaire administratie; die van [illegible] tot kapitein-inspecteur der 2de klasse bij de militaire administratie, tot kapitein-kwartiermeester bij het 3e bataillon infanterie; die van *C. de Mooy* en *S. L. Heiman* tot chirurgijn-majoors.

Bij het korps genie en sapeurs was, met behoud van rang en ancienniteit, overgeplaatst de tijdelijk bij het Indisch leger gedetacheerde 1ste luitenant der genie *C. M. Mounier*.

Gepensioneerd waren: de kapitein bij het 7de bataillon infanterie *S. H. Bury* en de onder-inspecteur der 2de klasse bij de militaire administratie *S. Gordon*.

— Ten behoeve van het doofstommen- en blinden-instituut te Groningen, en te Amsterdam is gedurende 1837 in Nederlands Indie

versameld de som van ƒ 2274,34 voor de doofstommen en ƒ 2389 voor de blinden.

Volgens de Belgische bladen, zullen de troepen dit jaar het kamp van Beverloo met den 14den dezer betrekken, en zal het kamp bestaan uit twee infanterie-brigaden en eene kavallerie-brigade, bestaande uit 4 eskadrons van het 2de regiment jagers te paard en 4 van het 2de regiment lansiers, voorts 3 à 4 batterijen.

— Sedert eenigen tijd werden door de militairen te Brussel eene menigte kleine diefstallen, en dat wel voor het oog van iedereen, gepleegd. De oorzaak was alleen gelegen in de afkeer van de dienst en de hoop van uit dezelve ontslagen te worden, krachtens de reeds onder het vorige gouvernement bestaande militaire wetgeving, die voor eerloos verklaart en buiten staat om den lande verder te dienen, al wie zich aan diefstal schuldig maakt. Ter zake intusschen van de veelvuldige voorvallen van dien aard, heeft het militair gerechtshof te Brussel een besluit genomen, dat dezoodanige militairen voortaan niet meer ontslagen, maar streng gestraft zullen worden.

— De in der tijd beruchte *de Potter* wordt dezer dagen, voor een korten uitstap van Parijs, weder te Brussel en Brugge gewacht.

— Bij eene te Parijs gepasseerde akte, is dezer dagen eene maatschappij tot stand gebragt, waarvan het kapitaal, groot ƒ 300,000, verdeeld is in duizend actien elk van ƒ 500, ten doel hebbende de galvanisering van metalen in Holland, naar de wijze van *Sorel*. De oprigters dier maatschappij, waarvan de zetel te Delft gevestigd is, zijn: de heeren *van Zeyghan* van 's Hage, *John Cockerill*, van Luik en *L. de Koning*, voormalig kweekeling van de polytechnische school.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (12 *junij*) genoteerd: Belg. 101¼; O. Met. 106½; Sp. Ardoin 21⅝; Difered. 6; Nap. f. 93⅝; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 101; Braz. 80. — Wissel op Amst. ⅜ pCt. v. pap. en kont.; op Rott. ⅜ pCt. v. pap.

Uit de Landensche berigten tot den 9den des avonds blijkt dat sir *Robert Peel* in de zitting van het Lagerhuis van den 11den eene voordragt zou doen, strekkende om het bedrag der huurwaarde, dat voortaan aan een Ierschen burger het regt zal geven om tot de verkiezing van den gemeenteraad mede te werken, op 10 ponden sterlings te bepalen. Dit bedrag is, op aandrang der Iersche partij, door het ministerie op 5 ponden vastgesteld, waardoor de hoop op eene toenadering der hoofdpartijen om tot eene afdoening der Iersche vraagstukken te geraken, reeds weder vervlogen was. Men voorziet dat het voorstel van den heer *Peel*, als een der hoofdbeginselen van de Ierssche corporatie-bill betreffende, een hevigen strijd zal uitlokken. *O'Connell* en de zijnen, manen de leden der Ierssche partij ten ernstigste aan, om getrouw op te komen, ten einde der behoudende partij ten deze de zegepraal onmogelijk te maken.

— Als een nieuw bewijs welke zware opofferingen men zich dikwijls getroost om tot lid van het Parlement benoemd te worden, kunt strekken dat de jongste verkiezing te Bedford den heer *Stuart*, wiens pogingen misluk t zijn, op tienduizend ponden sterling, den heer *Crawley*, die benoemd is, op negenduizend ponden sterling is te staan gekomen.

STAATKUNDE.

Eene menigte van gekroonde hoofden zijn verenigd geweest in Berlijn; en te midden der vermaakelijkheden, der prachtige dansen, der rijke maaltijden, zal er toch wel een oogenblik geweest zijn, om zich te herinneren, dat de rang die men onder de menschen bekleedt, geene bloote onderscheiding is, die alleen aanspraak geeft op eer en achting, op meerder genot bij meerder aanzien, doch dat die rang ook pligten oplegt, die onafscheidelijk zijn van de regten waarop die verheven rang aanspraak geeft. In den gulden tijd toen de vorsten, als van meer verheven oorsprong gerekend, waanden dat zij niet anders dan te gebieden hadden; dat het den volke slechts paste om te gehoorzamen; toen de leer nog niet algemeen gekend en deugdelijk bevonden was, dat boven vorsten-wil en volks-gehoorzaamheid iets hoogers bestond; en men nog niet met genoegzame bekendheid wist, dat ook de vorsten behoorden te gehoorzamen, en de wet, als regel van den staat, beiden pligten en regten gaf — in dien tijd heeft de wereld, hoe ook in sommige opzigten reeds in beschaving toegenomen zijnde, altijd het woelig schouwtooneel geleverd van een wedstrijd waarin aan begeerte naar uitbreiding van magt of grondgebied, luim, wraakzucht en andere onedele togten de teugel werd botgevierd; en alles aan dezen wreed eigenbaar gemaakt. Volkengeluk was een hersenschim; vorsten-lust en wil, was alleen regel. Bloedig hebben de volken zich gewroken over dien hoon; en sedert geschonden of miskende regten zijn erkend of hersteld geworden, is er meer vrede, meer rust onder de menschen gekomen. — Velen der gekroonde hoofden of der regerende vorsten die te Berlijn zijn verenigd, hebben gedeeld in de stormen en rampen, welke de herwinning van regten hebben vergezeld; en een langdurige vrede heeft de pogingen bekroond die in het werk zijn gesteld, om verdeeldheden voor te komen, en ieder het zijne toe te kennen. Maar de mensch gaat voorbij, alleen de instellingen blijven. Daarvan schijnt men in den hoofschen kring meer overtuigd te zijn geworden; en hoogst waarschijnlijk zal het wedde bij elkander zijn van zoo vele gevorderden in jaren, bij zoo veel jeugd, dat gewigt nog meer opgemerkt hebben. Van daar zegt men dat men er op uit is, om de algemeene Europesche staatkunde, die tot hiertoe naar persoonlijkheid ingerigt was, te willen veranderen en op hechter grondslagen te vestigen. En inderdaad het wordt hoog tijd, dat zulks geschiede. De verwarring die in 1830 is ontstaan in een deel van Europa heeft het gevaarlijke aangetoond om zich alleen naar persoonlijkheid te rigten; en het gehuldigd regt van den sterkste, het bekroonen van allerlei verkeerdheid en onregtvaardigheid, om des lieven vredes wille, nadat het vuur zelf was aangestookt geworden; het stellen van de gewigtigheid eener daadzaak boven alle regt, onverschillig hoe die daadzaak beslag gekregen heeft, dat zooveel ongelegenheid heeft veroorzaakt, en overal de zaden van omwentelings-gezindheid nog meer ontwikkeling heeft gegeven, — dit alles maakt dat het hoog tijd wordt om naar meer vaste beginselen de staatkunde van ons werelddeel in te rigten, een werelddeel waar door het licht van het Evangelie zooveel weldadigs zou kunnen verspreid worden, wanneer de vorsten begrepen, dat zij pligten te vervullen hebben, en aan die pligten bovenal gehouden zijn. Hoe weinigen zijn er, die als een ander nog rust, of zich in vermakelijkheden verliest, wakende en werkzaam zijn voor het heil des lands hetwelk zij geroepen zijn te regeren; hoe weinigen zijn er, die bij die gezindheid toch nooit uit het oog verliezen; dat 's lands welzijn hooger moet staan aangeteekend, dan persoonlijke belangen; en die in het welzijn der burgerij het schoonste loon vinden voor hunnen koninklijken arbeid. Ondanks al de verguizingen die sedert 1830 de gekroonde hoofden getroffen hebben, zal men er toch hier of daar wel eenen weten aan te wijzen: — de koning der Nederlanden, zoo niet zoo miskend, mishandeld en verguisd geweest zijn, gedurende een tijdsverloop van acht jaren, indien de Europesche staatkunde op hechtere beginselen berust hadde, dan zij nu nog gevestigd is. Heeft miskenning van bestaand regt en traktaten het zegel gezet op de medewerking om ons rijk te verdeelen ten koste van baatzucht of omwentelingsgezindheid; heeft eene langdurige beproeving om dat regt te herkrijgen of te handhaven niets kunnen uitrigten, dan dat voor een langdurig tijdsverloop de waarheid is erkend geworden, zonder daarom hersteld in regt te worden: — de herstelling in een wege hooger dan het regt; de uitkomst zal vrede wezen. — Dat mogt men te Berlijn vooral niet uit het oog verliezen bij het mogelijk vaststellen van beginselen van staatsregt: de ondervinding lichte met haren fakkel de vergaderde vorsten voor. — Wat ons als Nederlanders betreft, het is waar, ons rijk is gesmaldeeld en met nieuwe schuld bezwaard geworden; maar daarvoor is er ook meer algemeene geest te weeg gebragt, daardoor is ook onze provincie gerezen in staatkundig aanzien en in waarde; vaderlandsgezindheid, ook bij ons zóó heerlijk uitgeblonken, heeft den onderlingen band tusschen de provincien des rijks versterkt; en de scheiding die vroeger aan een ieder eene rampvoetschen, zal, bij een verminderd grondgebied, eene meer door eendragt vaarkrachtige natie gemaakt hebben; waarbij Noord-Braband geroepen worden kan eene schitterende en hoogst weldadige rol te vervullen, in het bevorderen van de eer en het welzijn van den staat.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Op den 29sten mei vierde het Nassausche Genootschap voor oudheidkunde en geschiedenis te *Wiesbaden* zijn zestiende jaarfeest. Door den regeringspresident Müller en den hoogleeraar Müller, uit *Meintz*, werden toepasselijke redevoeringen gehouden. — Te *Maagdenburg* zal op den 28 en 29sten dezer een Muzijkfeest gehouden worden, dat reeds in het vorig jaar was bepaald, maar door de nadering der cholera toenmaals werd uitgesteld. Het voornaamste uit te voeren stuk is een oratorium *Madonna*, van A. Müller. Omtrent 300 personen zullen aan de uitvoering deel nemen. — De fransche schilder Horace Vernet bevindt zich tegenwoordig te *Berlijn* alwaar hij een groot, door hem op last van keizer Nicolaas vervaardigd stuk, voorstellende eene wapenschouwing van keizer Napoleon op het plein der Tuilerien, overgebragt heeft. De heer Vernet is te *Berlijn*, met bijzondere onderscheiding ontvangen. De kunstenaars dier stad hebben hem op een feestmaal onthaald, waarop het niet aan toasten ontbroken heeft over den broederband, die de beminnaars en beoefenaars der kunst van alle landen te zamen bindt. — Op den 2den dezer werd te *Münschen* op eene feestelijke wijs ontvangen de kapelmeester Simon Mayr, uit *Bergamo*, de zoon van een organist te *Mendorf*, nabij *Ingolstadt*, die, als jongeling naar *Italie* vertrokken, om zich in de toonzetting te volmaken, thans, na eene afwezendheid van 51 jaren, als een vijf en zeventigjarig grijsaard, zijn vaderland nog eens wilde terug zien. Gedurende de jaren 1800 tot 1815 behoorden zijne compositien tot de meest gezochte van *Italie* en zelfs de roem van Rossini kon den zijnen niet geheel verdonkeren. Onder zijne voornaame stukken telt men de *Misteri Eleusini*, *Adelasia ed Aleramo*, *La rosa bianca e la rosa rossa*, *Medea in Corinto* en *Genevra di Scozia*. — Te *München* is is men thans aan den vierden vleugel van het nieuwe bibliotheekgebouw begonnen te arbeiden, welke de drie overige en de langwerpige zijde moet verbinden. De eerst in dit jaar bepaalde overbrenging der bibliotheek blijft thans tot na de voltooijing van het geheel uitgesteld. — De beijersche beeldhouwer L. Schwanthaler is in het begin dezer maand van *München* naar *Italie* afgereisd, tot herstel zijner gezondheid, welke door zijnen grooten ijver en werkdadigheid veel geleden had. Zijn laatste werk is geweest het model van een vrijstaand standbeeld, *Beyeren* voorstellende, hetwelk tachtig voeten hoog op de hoogte over het Theresia-veld, nabij *München*, in brons gegoten, moet opgerigt worden. — Volgens de aanteekeningen door den on-

langs te *Stuttgart* overleden bibliograaf Ch. Brunet nagelaten, heeft *Duitschland* tegenwoordig meer dan 18,000 schrijvers in leven. Van dit getal hadden er 27 eene volledige verzameling hunner geschriften uitgegeven, 6,940 slechts een enkel werk en 183, ieder van 30 tot 100 deelen, de vlugschriften daaronder begrepen; 4501 schrijvers hadden alleen zuiver wetenschappelijke werken in het licht gegeven; het getal dichters bedroeg 1,526, dat der vertalers, 3,810, omtrent 10,000 geleerden en letterkundigen arbeidden aan de dagbladen en tijdschriften van allerlei aard.

Rusland. — Reeds vroeger is in dit blad gesproken geworden van het grootste bouwgesticht der toekomstige *Isaaks*-kerk, welke thans te *St. Petersburg* wordt opgerigt. Het Petersburger dagblad hield in een zijner laatste nommers wederom een berigt over dien arbeid, vooral met betrekking tot de kolossale kolommen, welke de gebouwen moeten schragen en versieren. Om zich een denkbeeld van die kolommen te maken, zal de vermelding genoeg zijn, dat haar getal honderd en vier bedraagt en er zich onder deze vier-en twintig bevinden die ieder 160,000 ponden wegen en 42 voeten hoog zijn. Het gezamenlijk gewigt dier honderd en vier zuilen van graniet, die gedeeltelijk de gaanderij onder het koepelgewelf en gedeeltelijk de steunpilaren der vier klokkentorens moeten uitmaken, bedraagt meer dan elf millioen ponden; de grootheid van het gebouw zal men kunnen nagaan, wanneer men vernoemt, dat de kapitalen der bovenvermelde zuilen de hoogte van den grooten toren van de kerk *Notre Dame* te *Parijs* bereiken, en van dit punt verheft zich de koepel der *Isaaks*-kerk met haar spits en kruis nog 125 voeten hoog, zoodat de geheele hoogte 329 voeten bedragen zal.

Engeland. — Te *London* heeft zich dezer dagen een genootschap tot aanmoediging der kunsten gevormd, op navolging derzelfde begrippen berustende als een dergelijk te *Edinburg* reeds bestaande, dat bijzonderen bijval heeft gevonden. De bemoeijingen van het bestuur dezes genootschaps bestaan voornamelijk in het aankoopen van de beste werken der britsche kunstenaars, die op de jaarlijksche tentoonstellingen worden geplaatst, om dezelve later, na afloop der tentoonstellingen, onder de inschrijvers, tegen eene jaarlijksche bijdrage van een pond sterling, te verloten. — Volgens een artikel onlangs in de *London and Westminster Review* geplaatst, hebben zeven leden van het tegenwoordig engelsch kabinet poëtische werken uitgegeven: Van lord J. Russell heeft men eene verzameling van oorspronkelijke gedichten en verscheidene berijmde vertalingen; van lord Morpeth, twee leergedichten; van lord Mulgrave, een tooneelstuk in rijm: *the fashionable friends*; van lord Holland, eene dichtmatige vertaling van eenige treurspelen en gedichten van Lope da Vega; van den heer Spring Rice, een wijsgeerig dichtstuk, en van sir J. Hobhouse, in gemeenschap met lord Glenelg, een dichtstuk over de herstelling der wetenschappen en kunsten in het Oosten. — Te *London* werd dezer dagen de vermaarde Sontag uit *Berlijn* verwacht, om oude schotsche melodien voor de opera *de Stuarts*, die hij voor den grooten Berlijnschen schouwburg op muzijk brengt, op te sporen. Onder zijne leiding zou voorts op den *Drury-lane* schouwburg eerstdaags te *London* de *Vestale* en de *Ferdinand Cortez* opgevoerd worden.

Frankrijk. — De heer Roscoe, de vader, een verdienstelijk beeldhouwer en lid van het Instituut, is dezer dagen overleden. Hij was 84 jaren oud geworden. — De Parijsche nieuwsbladen weêspreken thans het door hen voor welhige dagen aangevan berigt, dat de gewezen heer Cousin zich met de samenstelling van een geschrift over Talleyrands bijzonder leven en laatste dagen bezig hield. — De korvet *la Recherche*, aan welke boord de fransche wetenschappelijke commissie, in vereeniging met eenige Zweedsche en Noorweegsche geleerden, dit jaar een togt naar de Noordelijke poolstreken moet ondernemen, zou, naar men uit *Havre* meldt, op morgen (den 14den dezer) uit die haven de reis aanvaarden.

Nederland. — Behalve de hoogleeraar P. van Limburg Brouwer, te *Groningen*, zijn door de koninklijke Akademie van Oudheidkunde te *Athene* ook nog andere Nederlandsche hoogleeraren, en daaronder de heeren D. J. van Lennep te *Amsterdam*, J. Bake te *Leyden* en P. van Limburg te *Utrecht*, tot honoraire leden benoemd. — Naar men vernoemt heeft het Z. M. den koning van Pruissen behaagd, onzen verdienstelijken landgenoot, den heer kapitein W. F. Carp, in garnizoen te *Vlissingen*, te begiftigen met eenen kostbaren ring in diamanten, als een blijk van Hoogstdesselfs welwillendheid en erkentenis voor het aan Hoogstdenzelven aangeboden werk, ten titel voerende: *Bijdragen tot de Bouw- en Natuurkundige Wetenschappen*. Genoemde ingenieur, heeft tevens dezer dagen de eer gehad, de tevredenheid van Z. M. onzen geëerbiedigden koning te vernemen, over zijne pogingen ten algemeenen nutte aangewend.

174ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Bij D. A. COENEN, gecommitteerd Debitant der Kon. Ned. Loterij, woonende te *Oosterhout*, is in de Vierde Klasse getrokken, op N°. **16045**, de kapitale prijs van **f 25,000**, onder de Handteekening van MOEREL & COMP.

ZANG-KWEEKSCHOOL.

De Onderwijzer C. A. WIERINGA, heeft de eer het Publiek te berigten, dat de LESSEN voor het 3de Studiejaar den 25. dezer zullen aanvangen, ten zijnen huize, in de Katerstraat, boven het *Vlaamsch Koffijhuis*, waar de Voorwaarden, tot plaatsing van KWEEKELINGEN, ter inzage liggen.

L. OPPENHEYMER,

op den Haagdijk, N°. 363,

heeft de eer aan zijne geëerde Begunstigers te verwittigen, dat hij zich alhier gevestigd heeft, en VERWT alle soorten van Zijden, Katoenen en Wollen Goederen, alsmede Behangsels, Meubel-Gordijnen, Garnituren, Officiers Sjerpen, Zijden Linten, enz. Hij verandert mede zwarte geverfde Zijden, in alle Kleuren. Recommandeert zich in een ieders gunst, met belofte eener prompte bediening.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94e der artikelen van overeenkomst, bekend, dat door den *Raad* in deszelfs zitting van heden, in overstemming met de bepalingen van het 92de en 93ste der evengemelde artikelen, is besloten tot de uitkeering van een *Dividend* over het boekjaar 1837, ten bedrage van *Tachtig* Guldens, over elk aandeel groot *f* 1000, staande *op naam*, en verwittigt dien ten gevolge de houders van *aandeelen op naam*, dat, overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen afgegeven *nieuwe* Dividend-bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het *derde* derzelve zal worden gevaceerd bij de *Nederlandsche Bank* te *Amsterdam* en wel te beginnen met Woensdag den *eersten Augustus* aanstaande.

Amsterdam, den 8. Junij 1838.

VAN DER HOEVEN, *President*,
KOOY, *Directeur*, *Jungerend Secretaris*.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN,

onder NIEUW-GASTEL.

De Notaris J. ALDER, residerende te *Bergen-op-Zoom*, zal publiek presenteren te Verkoopen:

1e. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehoorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 41 Roeden, 10 Ellen.
2e. Een perceel WEI- en twee perceelen ZAAILAND, te zamen groot 5 Bunders, 76 Roeden, 60 Ellen.
3e. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehoorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 56 Roeden, 24 Ellen.
4e. Een HOEFJE, met aanhoorige GEBOUWEN, HOF, WERF, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen gebuit 6 Bunders, 55 Roeden, 50 Ellen.
5e. Een perceel ZAAILAND, groot 1 Bunder, 42 Roeden, 70 Ellen.
6e. Eene partij DIJKS van *Nieuw-Gastel*, groot 2 Bunders, 86 Roeden, 90 Ellen.
7e. En eindelijk een perceel GOR of HOOILAND, genaamd *Kaas en Brood*, groot 3 Bunders, 27 Roeden, 80 Ellen,

Alles staande en gelegen in den Polder van *Nieuw-Gastel*, bij het *Stampersgat*.

De twee eerste Koopen zijn verhuurd voor *f* 550, en de 5 laatste te zamen voor *f* 850. Vrijgeld jaarlijks.

De Veiling zal ook in massa geschieden.

De Zitdagen zullen gehouden worden in het Logement *de Prins van Luik*, te *Bergen-op-Zoom*, bij den Heer A. DE BRUIN, op Dingsdagen den 26. Junij en 10. Julij 1838, beide des avonds ten 8 ure.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, te *Bergen-op-Zoom*, Wijk H., N°. 134.

Zie het Vooraf.

VÉSICATOIRES ALBESPEYRES.

Papier d'Albespeyres, seul approuvé par les membres de l'Académie de Médecine pour panser sans douleur et obtenir une suppuration abondante et inodore (Compresses spongieuses préférables au linge). Depôts chez M. VAN DEN GOORBERGH à *Breda*.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

REGTSKUNDIG TIJDSCHRIFT,

VOOR HET

NOTARIS-AMBT INGEREGT.

Vierde Jaargang. — N°. 4, met welk stuk de Vierde Jaargang kompleet is.

Dit Tijdschrift verschijnt op onbepaalde tijden in 4 Stukken 's jaars, voor den prijs van Vier Gulden.

Van den *Eersten*, *Tweeden en Derden Jaargang* zijn nog complete exemplaren, voor denzelfden prijs, verkrijgbaar.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers